

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A különböző vidékek lakói a többi vidék lakóitól és a nemzetiségiektől, viseletükkel különböztették meg magukat. A magyar népviselet a magyarság hagyományos öltözködési módja. Fő táji típusai a dunántúli, a felföldi, az alföldi és az erdélyi. A régi ruhadarabokat házilag készítették tartós anyagból, hogy több nemzedéket is kiszolgálhassanak. Az egyes vidékek lakói kialakították a csak rájuk jellemző stílust. Ma már inkább csak ünnepekre vesznek fel, népviseleti ruhát. A viselet elszakad a mindennapi élettől, és a történelem egy darabjának tekintik. Mások a régi népi motívumokat eredeti környezetükből kiragadva, háztartási textilákon és egyes ruhadarabok díszeként szerepeltetve igyekeznek megőrizni a népi formakincset. Városunkban három nemzetiség él, szlovák, német és magyar. Minden nemzetiségnek más, jellemző népviselete van, mely tükrözi a személy hovatarozását. Mezőberényben Debreczeni Jánosné Népi Iparművész, foglalkozik a viseletkészítéssel. 1970-ben női szabó szakmában szerezte meg szakmunkás bizonyítványát. Iskola elvégzése után több évig szakoktatóként dolgozott. A régi kultúra, a régi ruhák utáni érdeklődése már gyermekkorától érdekelte. A Békés Megyei Népművészeti Egyesület tagjaként, a belépése óta minden nyári táborban részt vesz, ahol viseletkészítést tanít, és egyben tanulja is, hiszen folyamatosan képi magát.

Férjével (Debreczeni János Népművészet Mestere) szövőüzemükben közel 15 éve zsűrizett népi iparművészeti termékeket szőnek természetes alapanyagokból (pamut, len, kender és gyapjú). Mire leszövéssé kerül az anyag, már látja, hogy milyen viseletet lehet belőle készíteni. A ruhadarabokat méretvétel után az eredeti népi szabási hagyományok alapján készíti, természetesen figyelembe véve a mai kor igényeit, így kényelmi szempontok szerint változtat rajta.

Általa készített férfi viseletek: parasztingek, stilizált népi ingek, mellények.

Női viseletek: réklik, parasztingek, ingvállak, alsószoknyák, rokolyák, vizitkék, kötények.

Kutatások alapján készítette el a mezőberényi szlovák női viseletet. Ebben a témában több munkája is ismert. Múzeumokban és magángyűjteményekben végzi a kutatásokat. Számos erdélyi viseletet készített már. Ezek elkészítése szintén komoly gyűjtőmunka előzte meg. Nagyon sok időt töltött Válaszúton, Kallós Zoltán néprajzkutató magángyűjteményének tanulmányozásával. Ezek alapján készült több széki és székelyföldi viselete.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Az elmúlt 15 év során számtalan egyéni megrendelő, valamint közösség, táncegyüttes, citera zenekar, népdalkör és civil szervezetek ismerték meg munkáját, és a mai nap is visszajárnak, és újabbnál-újabb feladattal bízzák meg.

Mivel a munkája egyben a hobbi is, folyamatosan tovább képi magát. Nyári táborokban felkérésre oktatja a viseletkészítést. Azért, hogy örökségünk tovább éljen, ne kerüljön feledésbe a mai kor igényeire igazítva, de megőrizve szabását, tovább kell vinnünk őseink viseletkultúráját, vallja Ő.

A Hagyományok Háza Népi Iparművészeti Osztályán rendszeresen zsűriztetni, különböző szakmai konferenciákon, pályázatokon és kiállításokon rendszeresen bemutatja munkáit.

Manapság már kevesen folytatják ezt, a régi típusú anyagokat, hagyományos technikákat alkalmazó mesterséget. E tevékenység eredményeként megszületett ruhadarabok segítenek megőrizni és továbbadni a régi motívumokat, átörökíteni a régi viseletet az utókor számára. Munkássága nemcsak Mezőberényt, hanem tágabb környezetét, Békés megyét is gazdagítja.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Gúnya Népi Viseletkészítés

www.gunyanepiviseletkeszites.hu/

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

berenyitextil.hu